

ШЛЯХ УКРАЇНИ В ЄС

2014

Угода про асоціацію

Затверджено План-заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони – постанова КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 1106

2016

2022

Кандидат на членство в ЄС

Висновок щодо заявки України на членство в Європейському Союзі

Копенгагенські критерії

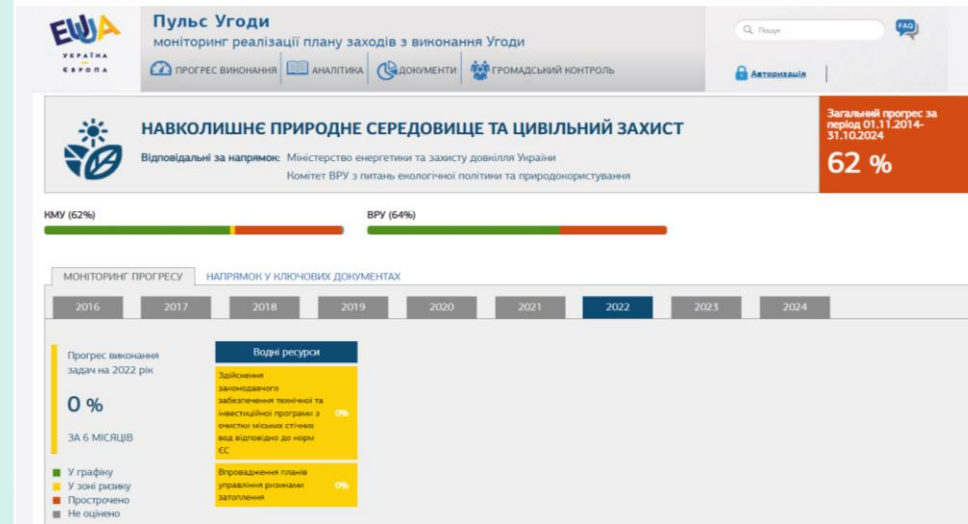
Фаза перемовин

2029

Пульс Угоди

моніторинг реалізації плану заходів з виконання Угоди

<https://pulse.kmu.gov.ua/>

Директиви ЄС

2014	ВОДНА РАМКОВА ДИРЕКТИВА	МОРСЬКА ДИРЕКТИВА	НІТРАТНА ДИРЕКТИВА	ПАВОДКОВА ДИРЕКТИВА	ДИРЕКТИВА ПРО ПИТНУ ВОДУ	ДИРЕКТИВА ПРО МІСЬКІ СТИЧНІ ВОДИ
2015	Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу					
2016	Закріплення на законодавчому рівні визначення одиниці гідрографічного районування	Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу	Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу	Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу	Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу	
2017	Розроблення Положення про басейнове управління з покладанням відповідних функцій	Розроблення морської стратегії спільно з країнами-членами ЄС	Визначення зон, вразливих до нітратів		Встановлення стандартів якості для води, призначеної для споживання людиною	Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу
2018	Визначення районів річкових басейнів та створення механізмів управління міжнародними річками, озерами та прибережними водами	Базова оцінка морських вод, визначення доброго екологічного статусу та встановлення природоохоронних цілей та індикаторів	Запровадження планів дій для зон, вразливих до накопичення нітратів	Проведення попередньої оцінки ризиків затоплення	Створення системи моніторингу	
2019			Запровадження програм моніторингу		Створення механізмів надання інформації споживачам	Оцінка стану водовідведення та очистки стічних вод
2020	Запровадження програм моніторингу якості води	Запровадження програми моніторингу для поточної оцінки та регулярного оновлення цілей		Підготовка карт ризиків та загроз затоплення		Визначення уразливих та менш уразливих зон
2021		Підготовка програми заходів для досягнення доброго екологічного статусу				
2022	Підготовка планів управління річковими басейнами, проведення консультацій з громадськістю та публікація цих планів			Запровадження планів управління ризиками затоплення		Підготовка технічної та інвестиційної програм з імплементації вимог до очистки міських стічних вод
2024						

Імплементация законодавства

ЗАКОНИ УКРАЇНИ

Закон України від 04.10.2016 № 1641-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом»

Закон України від 07.12.2017 № 2233-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України»

Закон України від 07.02.2017 № 1830-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування»

ПОСТАНОВИ/РОЗПОРЯДЖЕННЯ УРЯДУ

❖ Про затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном (від 18.05.2017 № 336 зі змінами від 01.09.2021)

❖ Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 08.04.1996 № 413 «Про затвердження Порядку ведення державного водного кадастру» і від 20.08.2014 № 393 «Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України» (від 31.05.2017 № 372)

❖ Про затвердження Порядку розроблення плану управління ризиками затоплення (від 04.04.2018 № 247)

❖ Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод (від 19.09.2018 № 758)

❖ Деякі питання використання коштів у сфері управління водними ресурсами (від 23.05.2018 № 401)

❖ Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань видачі дозволів на спеціальне водокористування (від 13.12.2017 № 1091)

❖ Про призначення уповноважених Кабінету Міністрів України з питань співробітництва на прикордонних водах та їх заступників (від 10.03.2017 № 126)

❖ Деякі питання виконання положень Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво у сфері охорони і сталого розвитку басейну річки Дністер (від 28.02.2018 № 148)

❖ Про схвалення Водної стратегії України (від 9 грудня 2022 р. № 1134-р)

НАКАЗИ МІНПРИРОДИ / МІНДОВКІЛЛЯ

❖ Про затвердження Типового положення про басейнові ради (від 26.01.2017 № 23)

❖ Про виділення суббасейнів та водогосподарських ділянок у межах встановлених районів річкових басейнів (від 26.01.2017 № 25)

❖ Про затвердження планів-графіків процесу розроблення планів управління річковими басейнами (від 27.11.2020 № 313 зі змінами)

❖ Про затвердження Порядку розроблення водогосподарських балансів (від 26.01.2017 № 26)

❖ Про затвердження Методики визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів (від 15.04.2021 № 244)

❖ Про затвердження Переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод (від 06.02.2017 № 45)

❖ Про затвердження Меж районів річкових басейнів, суббасейнів та водогосподарських ділянок (від 03.03.2017 № 103)

❖ Про затвердження методики визначення масивів поверхневих та підземних вод (від 14.01.2019 № 4)

❖ Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод (від 14.01.2019 № 5)

❖ Про затвердження програми державного моніторингу вод (від 31.12.2020 № 410, від 05.01.2022 № 1, від 17.12.2023 № 21)

❖ Про затвердження форми заяви для отримання дозволу на спеціальне водокористування (від 12.04.2018 № 116)

❖ Про затвердження форми дозволу на спеціальне водокористування та форми нормативного розрахунку водокористування і водовідведення (від 23.06.2017 № 234)

❖ Про затвердження Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту (від 14.03.2018 № 86)

РОЗРОБКА ПУРБ

БАСЕЙНОВИЙ ПРИНЦИП
УПРАВЛІННЯ

ВПРОВАДЖЕННЯ
МОНІТОРИНГУ ВОД

ПРИНЦИП ЗАБРУДНЮВАЧ
ПЛАТИТЬ

СПЕЦІАЛЬНЕ
ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Плани управління річковими басейнами

Правовий акт

Порядок розроблення плану управління річковим басейном затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 336

ЦІЛІ

1. Досягнення/підтримання “доброго” екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод
2. Досягнення/підтримання “доброго” хімічного та кількісного стану масивів підземних вод
3. Досягнення/підтримання “доброго” екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод

ПЕРЕДБАЧАЄ:

Чітка структура, що відповідає вимогам ВРД ЕС

Участь громадськості та заінтересованих сторін

Схвалення басейновими радами

Шестирічний цикл планування

Перехід до планування заходів за басейновим принципом

Правові акти

Порядок здійснення державного моніторингу вод затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758

Наказ Мінприроди від 06.02.2017 № 45 «Про затвердження Переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод»

ЦІЛІ

1. Реальна діагностика стану вод
2. Скринінг специфічного забруднення
3. Запровадження спільних з ЄС підходів оцінки стану вод
4. Достовірні та надійні дані щодо стану вод для планів управління річковими басейнами

ПЕРЕДБАЧАЄ:

Об'єкти моніторингу – масиви поверхневих та підземних вод, морські води

Суб'єкти моніторингу – ДСНС, Міндовкілля, Держводагентство, Держгеонадра

Види моніторингу – діагностичний, операційний, дослідницький, морських вод

Системи оцінки:

- поверхневі води: екологічний стан/потенціал та хімічний стан;
- Підземні води: хімічний та кількісний стан

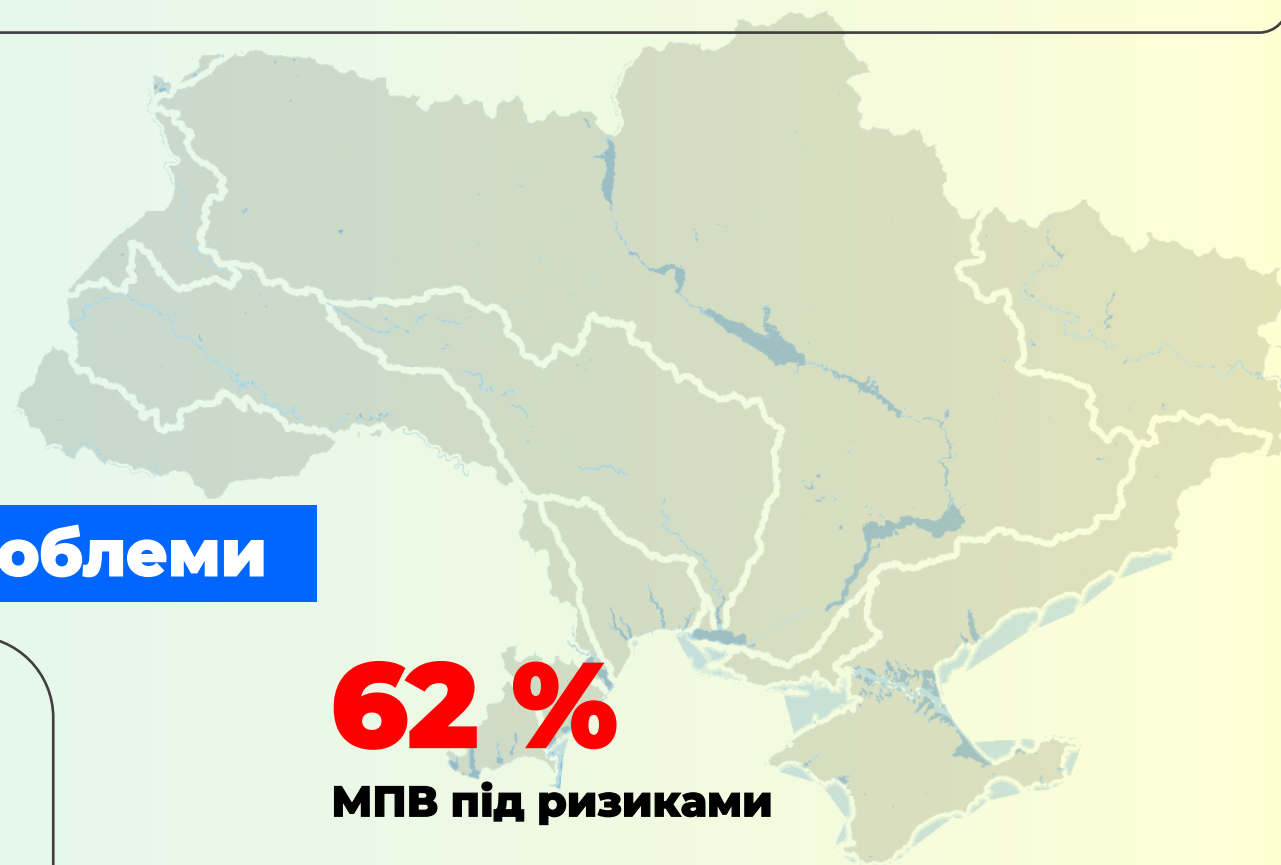
Показники – біологічні, гідроморфологічні, фізико-хімічні, хімічні (пріоритетні та басейнові специфічні)

Водні ресурси України

9 районів басейнів річок

7 транскордонних річкових басейнів

9175 масивів поверхневих вод

Головні водно-екологічні проблеми

Забруднення органічними речовинами

Забруднення біогенними речовинами

Забруднення небезпечними речовинами

Гідроморфологічні зміни

Вплив зміни клімату

62 %

МПВ під ризиками

40 %

МПВ з
гідроморфологічними змінами

Нова проблема

Військове втручання російської федерації в Україну

Водна стратегія України до 2050 року

Ціль 2. Поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання “доброго” екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод

не менше **5 %**
до 2032 року

частка МПВ з “добрим”
екологічним та хімічним
станом

не менше **5 %**
до 2032 року

частка штучних або істотно
змінених МПВ з “добрим”
екологічним потенціалом

не менше **3 %**
до 2032 року

частка МПзВ з “добрим”
кількісним та хімічним
станом

Водна стратегія України до 2050 року

Ціль 3. Забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання

Ціль 5. Запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах

**щороку починаючи з 2025
відновлення не менше 5 км**

**протяжність русел малих річок,
на яких відновлено проточність**

**до 1 серпня 2024 р.
затвердження Урядом
9 планів управління
річковими басейнами**

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Поточний стан підготовки ПУРБ

9 проєктів ПУРБ розроблено

До кінця 2023
будуть оновлені
програмою заходів

Головні водно-екологічні проблеми + ВІЙНА РФ в Україні

Плани управління річковими басейнами як плани відновлення

ПРИРООРІЄНТОВАНІ РІШЕННЯ мають бути ІНТЕГРОВАНІ в
ПРОГРАМУ ЗАХОДІВ планів управління річковими басейнами

**Адаптація та заходи пом'якшення
наслідків зміни клімату**

Відновлення заплав і заболочених угідь

Ренатуралізація річок

**Відновлення гідроморфологічних
характеристик річки**

Відновлення прибережних захисних смуг

Дорожня карта ренатуралізації водотоків

2022

2023

2024

2025

2026

2027

2028

2029

2030

2031

ЗАКОНОДАВСТВО

Аналіз законодавства України та ЄС, підготовка пропозицій щодо змін в НПА

Розробка нових НПА та змін в існуючі, міжвідомче погодження та їх прийняття

Guidance on Barrier Removal for River Restoration

Напрацювання методичних підходів та механізмів відновлення водотоків та водно-болотних угідь в умовах зміни клімату

ВПРОВАДЖЕННЯ

Створення та періодичне оновлення «онлайн-мапи» ділянок водотоків, що потребують відновлення/ренатуралізації

Запровадження фінансових інструментів реалізації заходів, пошук можливих донорів

Підготовка заходів ПУРБ, спрямованих на покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників з урахуванням післявоєнного відновлення

Реалізація Планів управління річковими басейнами (2025-2030) та підготовка заходів до актуалізованого ПУРБ

II цикл ПУРБ 2031-2036

Підготовка пілотних проектів (формування критеріїв для вибору ділянок), їх реалізація та післяпроектний моніторинг

Співпраця з басейновими та громадськими радами в частині підготовки пропозицій пілотних ділянок, схвалення проектів заходів до ПУРБ

Робота з місцевими ОТГ, включаючи відповідні тренінги щодо природо орієнтованих рішень

Тренінги по впровадженню природоорієнтованих рішень, прес- та піар-кампанії щодо заходів з ренатуралізації

Створення інформаційного ресурсу щодо заходів з ренатуралізації та його наповнення

ПУБЛІЧНО-ПРОМОЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Державне агентство
водних ресурсів України

Що вже зроблено в Україні?

Розроблено ДОРОЖНЮ КАРТУ з ренатуралізації та ревіталізації водних об'єктів

Створено Робочу групу при Держводагентстві

**Розроблено МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
ВІДНОВЛЕННЯ гідроморфологічних характеристик річок**

Реалізуються ПІЛОТНІ ПРОЕКТИ з ренатуралізації річок